

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/166/2022
Identifikačné číslo spisu: 5119212899
Dátum vydania rozhodnutia: 15.12.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5119212899.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Z. R., bývajúceho vo G., L. XXX/XX, zastúpeného JUDr., Ing. Milanom Očkom, advokátom, so sídlom v Žiline, Kuzmáňho 18, proti žalovanej Stredoslovenská energetika, a.s., so sídlom v Žiline, Pri Rajčianke 8591/4B, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 41C/84/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. februára 2022 sp. zn. 10Co/126/202, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie, resp. okresný súd“) rozsudkom zo 6. mája 2021, č. k. 41C/84/2019-151 v celom rozsahu zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 70.000,- eur (výrok I); žalovanej trov konania nepriznal (výrok II). V dôvodoch svojho rozhodnutia po skutkovej stránke uviedol, že na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobca aktuálne nie je vlastníkom bytu v ktorom býva a v súvislosti s ktorým mu mala tvrdená nemajetková ujma prerušením dodávok elektrickej energie vzniknúť. Vlastníkom bytu je od roku 2011 tretia osoba - vydražiteľ a to N. E., pričom konanie o neplatnosť dražby vedené Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. 13C/268/2014 nie je doposiaľ právoplatne skončené. Rovnako tak nie je skončené ani konanie vedené pred Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/311/2014 o vypratanie dotknutého bytu. Nesporne zistené bolo, že žalovaná odstúpila od zmluvy o dodávky elektriny podaním z 19. februára 2016 a tiež, že došlo k odstaveniu elektrickej energie (v danom byte) v dôsledku konania vlastníka bytu, ktorý si neželal, aby do bytu bola dodávaná elektrická energia. Stav odpojenia od elektrickej energie trval od 2. júna 2016 až do obnovenia v dôsledku povinnosti uloženej neodkladným opatrením Okresného súdu Žilina dňa 9. decembra 2016. V nadväznosti na uvedené súd prvej inštancie zdôraznil, že žalovaná preukázateľne vyzvala žalobcu ako druhú stranu existujúceho zmluvného vzťahu o dodávke elektrickej energie na doloženie dokladov preukazujúcich oprávnenie k užívaniu k bytu v zmysle obchodných podmienok. Žalobca tieto doklady žalovanej nesporne nedoložil, preto pre postoj vlastníčky bytu nimi ani nedisponoval. Žalovaná následne postupovala v zmysle

ustanovení obchodných podmienok a od zmluvy o dodávke elektriny odstúpila. Takéto odstúpenie od zmluvy nemožno považovať za neplatné, bolo totiž v súlade s § 48 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“). Odstúpenie od zmluvy bolo medzi stranami sporu bezpochyby dohodnuté, bolo súčasťou obchodných podmienok vzťahujúcich sa na ich zmluvný vzťah založený zmluvou o dodávke elektriny už v roku 1980. Predmetná zmluva sa menila v zmysle § 26 ods. 9 v spojení s § 96 ods. 8 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike na zmluvu o dodávke elektrickej elektriny, ktorej integrálnou súčasťou boli aj obchodné podmienky žalovanej. Žalobca v konaní účinne nepoprel, že žalovanej v súlade s § 17 ods. 4 dotknutého zákona neoznámil, že so zmluvou po účinnosti zákona nesúhlasí, resp. že túto zmluvu o dodávke elektriny do predmetného bytu vypovedá. Bolo tiež nesporné, že obchodné podmienky vzťahujúce sa k danej zmluve boli riadne schválené Úradom pre reguláciu sieťových odvetví a to rozhodnutím č. 0006/2015-E-OP z 29. januára 2015. Tieto sú zverejnené a teda prístupné na webovom sídle ÚRSO a tiež žalovanej. Takto schválené obchodné podmienky preto boli v zmysle zákona záväzné pre všetkých odberateľov a teda aj žalobcu. Okresný súd s poukazom na aplikáciu ustanovení § 39, 40, § 48 ods. 1, 2, § 54 ods. 1 až 3, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 13 ods. 2 písm. m/ a ods. 4, § 17 ods. 4 a 7, § 26 ods. 9, § 34 ods. 2 písm. f/, § 96 ods. 8 zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach, článkom V ods. 2.6 obchodných podmienok o dodávke elektriny účinných od 6. marca 2015 a článkom XIII ods. 3.3 písm. e/ obchodných podmienok dospel k záveru, že zo strany žalovanej došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy a preto táto neporušila žiadnu právnu povinnosť. Pre vznik zodpovednosti za škodu na strane žalobcu bolo nevyhnutné kumulatívne splnenie všetkých predpokladov, k čomu v danej veci nedošlo a zodpovednosť za škodu preto u žalovanej preto nie je daná. Z dôvodu absencie protiprávneho konania žalovanej okresný súd nevykonával ďalšie dokazovanie vo vzťahu k existencii a výške škody, resp. príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a vznikom škody, keďže to bolo pre rozhodnutie vo veci nadbytočné a nevhodné. Hoci žalovaná mala v konaní v celom rozsahu úspech, trovy konania jej okresný súd podľa § 257 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nepriznal, keď prihliadol na preukázateľne nepriaznivú osobnú, sociálnu a príjmovú situáciu žalobcu vyplývajúcu z obsahu spisového materiálu. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca iba s veľkými ťažkosťami mohol uhradiť žalovanej trovy konania, pričom na druhej strane je žalovaná prosperujúca akciová spoločnosť a nepriznanie náhrady trov konania ju nijakým výrazným spôsobom neovplyvní. Navyše žalovaná ani nebola zastúpená advokátom a preto jej v uvedenom smere trovy konania nevznikli.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len odvolací súd) rozsudkom z 28. februára 2022 sp. zn. 10Co/126/2021 na odvolanie žalobcu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že pre rozhodnutie vo veci bol určujúci záver súdu prvej inštancie o absencii základnej podmienky - neoprávnenosti/protiprávnosti zásahu spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu. V danom prípade žalobcom namietaný postup žalovanej - odstúpenie od zmluvy mal svoj legitímny základ v právnej úprave zákona o energetike v ktorom smere odvolací súd poukázal na právnu argumentáciu okresného súdu tak, ako bola prezentovaná v dôvodoch jeho rozhodnutia a s ktorou sa v celom rozsahu stotožnil. Zdôraznil, že záväznosť všeobecných obchodných podmienok umožňovalo samotné odstúpenie od zmluvy zo strany žalovanej, pričom obchodné podmienky boli schválené Úradom pre reguláciu sieťových odvetví v záväzkových vzťahoch k žalovanej ako dodávateľa energií. Nie je preto možné hovoriť o rozpore so zákonom, tobôž o obchádzaní zákona, naopak ide o postup lege artis.

2.1. Pokiaľ žalobca ďalej argumentoval rozporom s dobrými mravmi, bližšie nešpecifikoval, s konkrétnymi ktorými/akými v spoločnosti všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti, poctivého správania (obsahová náplň pojmu dobré mravy), by malo/mohlo konanie žalovanej spočívajúce v realizácii zákonom predpísaného/predvídaného postupu, prísť do konfliktu. Navyše, postup súdu podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má miesto len vo výnimočných situáciách, kedy k výkonu práva dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov či uspokojenie iných potrieb a kedy hlavná alebo aspoň prevažujúca motivácia je úmysel poškodiť či znevýhodniť inú osobu. Takýto kvalifikovaný úmysel v súdnej veci, mimo rámca akejkoľvek pochybnosti, preukázaný nebol. Žalovaná v rámci svojho rozhodovania aplikovala (musela aplikovať) relevantnú právnu normu, ktorá jej ukladala žiadať od

odberateľa preukázanie trvania užívacieho práva alebo trvajúceho súhlasu vlastníka, „najmä ak vlastník trvanie tohto práva alebo súhlasu pred dodávateľom elektriny spochybní“, k čomu v okolnostiach posudzovanej veci nepochybne došlo. Následne žalovaná/dodávateľ pri ustálení aktuálneho vlastníckeho stavu dôvodne vychádzala zo záväzných údajov katastra nehnuteľností. Správne tiež žalovaná poznamenala, že len samotná existencia súdnych sporov vedených žalobcom nepredstavuje užívací titul. Zároveň vo vyššie citovanej formulácii/požiadavke všeobecných obchodných podmienok nemožno vzhľadnúť žiadnu okolnosť vyvolávajúcu hrubý nepomer práv/povinností v neprospech spotrebiteľa ako definičný základ pre konštatovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Účelom/zmyslom predmetnej normy je totiž práve a len logická požiadavka, aby mal dodávateľ energií jasný právny základ svojich zmluvných vzťahov (t.j. či dodáva energie oprávnenému subjektu). Vychádzajúc z celkovej nepriaznivej sociálnej situácie žalobcu, odvolací súd (osvojujúci si zistenia okresného súdu) rovnako tak, ako súd prvej inštancie rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že ich náhradu stranám sporu nepriznal v zmysle § 257 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) podal dovolanie prípustnosť ktorého odôvodňoval ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od riešenia otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, pričom za takúto označil, či možno zo súdom prerušeného konania o vypratanie nehnuteľnosti odvodíť užívacie právo, resp. oprávnený vzťah k nehnuteľnosti, alebo ho legitímne očakávať?. Prípadne položil otázku ešte všeobecnejšie a síce, či je možné zo súdom prerušeného konania o uloženie povinnosti odvodíť alebo legitímne očakávať právo?. Na bližšie vysvetlenie dovolateľ uviedol, že podanou žalobou sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu a jeho manželke vznikla podstatným znížením životného štandardu z dôvodu, že žalovaná v rozpore so zákonom odstúpila od zmluvy o združenej dodávke elektrickej energie, pričom bez dodávky elektrickej energie boli od 2. júna 2016 do 19. decembra 2016. Výslovil presvedčenie, že v konaní užívacie právo k bytu vo vzťahu ktorému bola prerušená dodávka elektrickej energie preukázal. Ide pritom o byt, o ktorého vlastníctvo sa s treťou osobou, vydražiteľkou pani N. E., súdi od roku 2014. Byt s manželkou nepretržite užíva od spornej dražby, t.j. cca 8 rokov. Konanie o neplatnosť dražby sa vedie na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 13C/268/2014 a na tomto súde prebieha aj konanie o vypratanie bytu pod sp. zn. 12C/311/2014, ktoré je však prerušené a to až do právoplatného skončenia spomínaného konania o neplatnosť dražby. Týmto bolo podľa dovolateľa právo užívať byt potvrdené postupom súdu, v zmysle ktorého ho nemožno vystáňovať z bytu. Žalobca spolu s manželkou vždy uhrádzali faktúry za spotrebovanú elektrickú energiu a tieto skutočnosti boli žalovanej spoločnosti preukázané. Iným spôsobom žalobca ani nemohol oprávnený vzťah k nehnuteľnosti preukázať, keďže na LV je zapísaná ako vlastníčka vydražiteľka a táto neudelila súhlas na užívanie bytu, práve naopak podala žalobu o vypratanie. Na základe zisteného skutkového stavu však súd prvej inštancie a odvolací súd dospeli k opačnému záveru keď ustálili, že preukázané prerušenie konania o návrhu na vypratanie nehnuteľnosti nemožno považovať za preukázanie užívacieho práva k predmetnej nehnuteľnosti a teda odstúpenie od zmluvy pre nepreukázanie užívacieho práva je súladné so zákonom ako aj s dobrými mravmi, preto ďalej dokazovanie nevykonával z dôvodu absencie základnej premisy zodpovednostného vzťahu. S ohľadom na predchádzajúci opísaný potup Okresného súdu Rimavská Sobota mal žalobca za to, že mu bolo garantované užívanie bytu a mal legitímne odôvodnené očakávanie, že je možné byt užívať aj so službami s užívaním spojenými. Z uvedených dôvodov dovolací súd žiadal aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná v podanom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol, resp. ho podľa § 448 ako nedôvodné zamietol. Bližšie uviedla, že k otázke položenej žalobcom sa vo svojich rozhodnutiach vyjadrili náležite a správne súdy nižších inštancií, čo aj dostatočne odôvodnili. Úvahu žalobcu o založení užívacieho práva k predmetnému bytu uznesením o prerušení konania o vypratání bytu označila žalovaná za právne absurdnú rovnako ako tvrdenie o vzniku akéhosi legitímneho očakávania oprávnenosti užívania bytu dovolateľom v dôsledku aktuálnej nemožnosti výkonu vypratania bytu pre absenciu právoplatného rozhodnutia o takomto vypratání. V uvedenom smere žalovaná poukázala na charakter uznesenia o prerušení konania a preto ani nemožno súhlasiť s tvrdeniami o stotožnení účinkov uznesenia o prerušení konania s účinkami neodkladného opatrenia. Pri

rozhodovaní o prerušení konania súd nevyhodnotil, či je potrebné upraviť pomery alebo či je obava, že exekúcia bude ohrozená. Ani skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku uplatňovaného v konaní, ale existenciu či neexistenciu dôvodov na prerušenie konania uvedených v § 162 a § 164 CSP. Žalobca ak mal záujem na dočasnej úprave pomerov medzi ním a vlastníčkou bytu do rozhodnutia súdu mal, resp. má možnosť podať návrh na vydanie neodkladného opatrenia. Žalovanej doposiaľ uvedená skutočnosť nie je známa. Nevyužitie inštitútu neodkladného opatrenia dovolateľom v každom prípade však nemožno pričítať tiazí žalovanej. Podľa jej názoru tiež samotná existencia uvedených sporov o vypratanie bytu a neplatnosti dražby ani skutočnosť, že konanie o vypratání bolo prerušené žiadnym spôsobom nezakladajú ani nepreukazujú právo dovolateľa užívať dotknutú nehnuteľnosť. Dovolateľ v doterajšom priebehu konania nepredložil žiadny úradný doklad, súkromnoprávnu listinu, či právoplatné rozhodnutie súdu z ktorého by mu vyplývalo právo užívať dotknutý byt (list vlastníctva, resp. zmluvu s vlastníkom, súhlas vlastníka). Napokon žalovaná zdôraznila, že nie je stranou so žiadnych uvedených konaní a preto nie je jej známi ani jej priebeh, resp. výsledok. Nemá žiadny právny, či akokoľvek iný záujem vo veciach. Z dovolania tiež nie je jasné akým spôsobom mala byť založená prekážka litispendencie vo vzťahu k veci prejednávanej vo veci sp. zn. 41C/84/2019 na Okresnom súde Žilina, či v konaní o dovolaní sp. zn. 10Co/126/2021 na Krajskom súde v Žiline. Žalovanej nie je známy žiadny logický myšlienkový postup, ktorým by sa dalo dospieť k záveru, že prerušením konania o vypratání došlo zo strany Okresného súdu Rimavská Sobota k založeniu práva dovolateľa k dotknutej nehnuteľnosti, či akým by sa dalo dôjsť k záveru, že dovolaním napadnutý rozsudok v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom by mali byť negácie uvedeného procesného rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota. Z uvedeného pohľadu je podľa presvedčenia žalovanej vymedzenie dovolateľom položené otázky nedostatočné a nesprávne. Opiera sa len o jeho záujmy a želania a mylný predpoklad, že rozhodnutie o prerušení konania o vypratání bytu právne aprobuje faktické užívanie bytu dovolateľom.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť, a to z nasledovných dôvodov.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané za účinnosti CSP, kedy tiež treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom ako tretia inštancia, v rámci ktorého konania by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (porovnaj sp. zn. 1Cdo/140/2018, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/134/2018, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená meritórnym rozhodnutím predstavujúcim res iudicata, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad

(3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolaťel'a vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaťel' vymedzil v dovolaní uplatneným dôvodom prípustnosti dovolania.

12. V prejednávanej veci žalobca v podanom dovolaní uplatnil dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nakoľko rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V tejto súvislosti dovolací súd predovšetkým uvádza, že ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd; vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne; uviesť ako by mala byť táto otázka správne riešená.

13. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola doposiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolaťel'om (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolaťel' nesúhlasí). Ak dovolaťel' vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolaťel' sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolaťel'om vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

14. Aby na základe dovolania podaného podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolaťel'om napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava odvolacieho konania vyplývajúca z Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

15. Otázkou relevantnou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP môže byť len otázka právna (nie

skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní.

16. V danom prípade relevantnou právnou otázkou, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej bolo podľa žalobcu posúdenie „či možno zo súdom prerušeného konania o vypratanie nehnuteľnosti odvodiť užívacie právo, resp. oprávnený vzťah k nehnuteľnosti, alebo ho legitímne očakávať?“, prípadne všeobecnejšie a síce, či je možné zo súdom prerušeného konania o uloženie povinnosti odvodiť alebo legitímne očakávať právo?“.

17. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade zásadnou otázkou právneho významu od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej nebola otázka nastolená dovolateľom (viď bod 16. tohto rozhodnutia). V spore žalobca tvrdil, že žalovaná porušila svoju právnú povinnosť, protiprávne mu prestala dodávať elektrickú energiu do bytu, ktorý užíva. Súdny nižších inštancií po vykonanom dokazovaní v okolnostiach danej veci konštatovali, že žalovaná pri odstúpení od zmluvy postupovala presne v zmysle ustanovení obchodných podmienok (schválených Úradom pre reguláciu sieťových odvetví) a od zmluvy o dodávke elektriny odstúpila platne a preto neporušila žiadnu právnú povinnosť, ako prvý a nevyhnutný predpoklad, ktorého splnenie sa vyžaduje pre vznik žalobcom uplatňovaného nároku na nemajetkovú ujmu. Inými slovami odvolací súd posudzovaný prípad uzatvoril konštatovaním, že v danom prípade žalobcom namietaný postup žalovanej - odstúpenie od zmluvy o dodávke elektriny mal svoj legitímny základ v právnej úprave zákona o energetike. Z uvedených dôvodov žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno, čo malo nevyhnutne za následok prehru v spore. Pokiaľ žalobca v rámci svojich odvolacích námietok (a aktuálne dovolacích námietok) poukazoval na existenciu súdnych sporov (bližšie viď bod 1. tohto rozhodnutia), vedených vo vzťahu k bytu ohľadom ktorého si uplatňoval nemajetkovú ujmu odvolací súd na tieto jeho tvrdenia reagoval so záverom, že takéto konania nepredstavujú užívací titul. Z vyššie uvedeného vyplýva, že platnosť odstúpenia od zmluvy o dodávke elektriny žalovanou súdy nižších inštancií posudzovali v kontexte toho „na čom sa účastníci dohodli“ a v nadväznosti na to tiež to „či to bolo v súlade so schválenými obchodnými podmienkami v zmysle zákona o energetike“. Toto bolo v spore kľúčové resp. rozhodujúce. Otázka položená dovolateľom by mohla mať svoju prípadnú relevanciu vtedy, ak by bola skutočnosť - existencia vedených súdnych konaní medzi stranami dohodnutá ako užívací titul bytov resp. zahrnutá v obchodných podmienkach.

17.1. Dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom dokazovania. Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia (onus dicendi). Schopnosť strany uniesť bremeno tvrdenia spolu s dôkazným bremenom (onus probandi) je predpokladom pre úspech v spore. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť má pre stranu sporu procesnoprávnú sankciu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci. Inak povedané v danom prípade bolo povinnosťou žalobcu preukázať skutočnosť, na základe ktorých by súd dospel k záveru, či sú splnené predpoklady hypotézy zvolenej právnej normy (v spore išlo najmä o ustanovenia § 39, 40, § 48 ods. 1, 2, § 54 ods. 1-3, § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v zmysle ktorej si žalobný nárok uplatnil (II. ÚS 38/2015). Posúdenie dôkazného bremena je súčasťou zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov súdom (II. ÚS 400/09).

18. Z uvedených dôvodov preto dovolateľom vymedzená otázka nespĺňa kritériá vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovení § 432 až § 435 CSP, v konkrétnych skutkových okolnostiach má povahu (len) akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Dovoľanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ani na prehodnotenie vykonaných dôkazov. Ani nesúhlas so záverom o neunesení dôkazného bremena prípustnosť dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nezakladá.

19. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

20. S poukazom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ CSP ako neprípustné odmietol.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

